

det dog være, at man her i Landet nu har talt i saa mange Aar om at faae gjort Noget for disse Folk og disse Samfundslag — og der er talt grumme Meget herom i Thinget — men at der Intet er udrettet? Det er ikke blot her i Thinget, men ogsaa ved Møder, at der er talt, uden at der er kommet Noget ud deraf. Hvordan kan det være? Jeg tror, at Skylden for, at den ikke er kommet noget Virkeligt frem, ligger i, at det varme Hjerte for Sagen mangler. Det mangler ikke alene hos de Rige, men ogsaa hos de Velstaaende. Skylden er, at Hjertet er mindre varmt, det er kjoeligt og koldt paa sine Steder. Jeg tror, at det, der skal løfte og løse Spørgsmaalet og først tilgavns løse det, er, at Hjertelaget bliver varmt for det Folk, hvorom Taleren er. Naar vi se af Historien for Exempel paa Israels Folk, maa vi spørge: Hvorledes kunde det være, at Israels Folk i dets Velmagts Dage kunde sørge for saamange Smaafocksfolk? Det var, fordi Hjertet var varmt. Der var i Israel ikke blot Tale om at give, men de havde en Ting i deres Lovgivning, som vor Lovgivning mangler, og som den høitagtede Indenrigsminister idag har peget paa, nemlig, at det ikke alene dreier sig om Gaven, men ogsaa om Maaden, hvorpaa den skal gives. De havde Humanitetshensynet. Det gjaldt for dem om ikke at Frænke Andres Gølefer, og det glædede mig, at den høitærede Minister var inde paa det. Det kommer ikke blot an paa Gaven, der gives, men ogsaa paa Maaden, hvorpaa den gives. Vi se det Samme forresten i det kristne Samfund i den første Tid, da Hjertet var varmt og stort, hvor mageløst kunde de ikke da sørge for deres! Det se vi mange Steder. Nei, lad os betjende, at vi Allesammen ere skyldige, jeg med. Vort Hjerte er ikke varmt for Sagen, og derfor bliver det Hele til Tale. Og denne Tale føres næsten som for at forhindre os i at komme til at handle. Lad os blot tale om Sagen, saa have de dog det en Tid at tære paa, og naar de saa ikke kunne leve af det, kunne vi jo holde nogle Taler paany. (Nielsen-Grøn: Er det retskædigt at sige det?) Det er retskædigt. Jeg mener, at det ikke er retskædigt. Jeg mener, at vi Alle ere skyldige, vi mangle det varme Hjerte. Man maa jo give den høitærede Indenrigsminister Ret i, at det ikke er Lovens Skyld alene, at Fattighenset er saa usselt mange Steder, men at det ogsaa er Maaden, hvorpaa Loven udføres. Man er haard og giver knubbede Ord og smider Gaven hen til de Fattige eller begaar noget Dignende. Lad os sige, hvad sikkert er: Det kan ikke nytte Noget, at vi staa og foregigle os, at det er, som det skal være, for det er ikke, som det skal være. Men Udsørelsen har ligesaa megen Skyld deri som Loven. Det er jo klart nok, at Love kunne ikke skabe Mennekelighed og Humanitet, men Mennekelig-

hed kan skabe Love. Det er i det Hele det Mennekelige, der skal op igjen, og det forekommer mig, at naar man taler om, hvad der skal gøres for Arbejderne — og det har ogsaa i de tidligere Aar, før jeg fik Plads her i Thinget, været Tilfældet — tales der altid om, hvad der skal gøres i Fremtiden. Dette Lovforslag, som vi nu behandle, dreier sig jo om, hvad der skal ske om en 20 eller 30 Aar, naar muligvis de Folk, som da komme, have gjort noget helt Andet. Men hvorfor ikke gaa til det Nærværende? Nu siger man vel, at i Vinter er det ikke saa haardt, idet det milde Veir har gjort, at Arbejderne i Kjøbenhavn have det nogenlunde. Men se ud over Landet! Der stiller Sagen sig helt anderledes. Landmanden har haft en daarlige Høst, og meget Arbeide, som han ellers kunde have Lyst til at udføre, lader han ikke udføre. Hørte vi ikke Nødsfriget i et Blad i Kjøbenhavn forleden Aften? Der var et æret Medlem, der talte om det her. Det komovre fra Jylland, og det var ingen Socialist, der udstøbte dette Skrig, men en ganske jævn Boelsmand. Se vi ikke, hvorledes de have det, hvor usselt de leve, at Indsiddere og Husmænd kun kunne finde Arbeide en eller to Dage om Ugen. Hvorfor griber man ikke til? Og navnlig synes jeg, at den høitærede Minister kunde have gjort Noget, være kommen med praktiske Forslag før i Vinter; han maa jo kende Sagen. Jeg mener, at det er ikke nok, at den høitærede Minister bebreidede det ærede Medlem for Veile Amtt 3die Valgkreds (Th. Nielsen), hvad der maatte kunde være feilagtigt i hans Udtalelser og maatte kunde udrykkes saaledes, at det ærede Medlem havde Midtjærhed uden Forstand. Der er jo ogsaa Nogle, som have Forstand uden Midtjærhed, og naar det endelig skal være en af Delene, er det ikke let at sige, hvilket der er det Bedste. Jeg tror dog, at jeg vilde foretrække det første. Nu tales der om, at man ikke kan kaste Alt over paa Kommunerne, de have store Byrder nok; men kunde da den høitærede Indenrigsminister, det vil sige med den samlede Regjerings Samtykke, ikke gjøre Noget, naar det er som det er for Arbejderne baade paa Landet og i Byen? Det er forfærdeligt, som de lide mange Steder. Jeg tror, at dette Nødsfrig i „Nationaltidende“ var rigtig, der var ikke noget Overdrevent deri. Regjeringen maatte godt kunne komme med et saadant Forslag paa Grund af den daarlige Høst; — thi vi kunne jo ikke kaste alle Byrder over paa Kommunen — som f. Ex. — jeg vil ikke stille noget bestemt Forslag men det kunde jo omtrent gaa i følgende Retning, at en Trediedel af Hartkorns-skatterne skulde blive i Kommunerne til Indkjøb af Korn, der saa skulde udsælges til halv eller trediedel Pris til de Smaa-folk, der skulle leve af deres Arbeide, men i Vinter ikke kunne faae dette Arbeide. At de ikke kunne faae Arbeide, er faktisk, og de maa